

nevěru, byla-li věc předána do výlučné moci pachatelovy. Že tu byl tento poslední případ, nevysvítá ze zjištění rozsudkových a nelze to dovozovati ani z toho, že obžalovaný byl oprávněn prodávati dřevo v drobném, poněvadž tím není míněno nic jiného, než že ho zaměstnavatelka ustanovila pouze ku prodeji. Nenabývajíť zřízenci nebo zaměstnanci, činní v obchodě nebo závodě, již z důvodu svého zaměstnání držby zboží, jež je v obchodní místnosti nebo na skladě a ohledně něhož jsou pověřeni jistými úkony, to ani tehdy, když vykonávají nad věcmi těmi určitou skutečnou moc. Podle toho zůstalo dříví v držení zaměstnavatelky obžalovaného, která, pokud bylo dříví na skladě, mohla s ním každou chvíli nakládati. Tato skutečná disposiční moc musila býti teprve přerušena, chtěl-li se obžalovaný sám do držby dostat; to se stalo tím, že prodal dříví, náležející zaměstnavatelce, pro sebe, a peníze za ně stržené si ponechal. To vtiskuje jednání obžalovaného povahu krádeže. Stěžovatel porušil tedy držbu své zaměstnavatelky a nepadá na váhu, že zneužil i důvěry v něho kladené. Bezdůvodnou zmatečnou stížnost náleželo proto zavrhnouti.

Čís. 2958.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).
 Pojem »tajné organisace« (§ 17 čís. 1 zákona) nevyžaduje nezbytně, by státu nepřátelské sdružení jednalo ve všem jen potají a ve skrytu; za tajnou jest považovati i takovou organisaci, která vystupuje sice veřejně, úmyslně se však vymyká ingerenci a kontrole úřadů zdejšího státu, ustavena jsouc a postupujíc tak, by byla mimo dosah a pravomoc zdejších úřadů.

»Sudetendeutscher Heimatbund in Berlin« jest tajnou organisací ve smyslu § 17 čís. 1 zákona, jejíž působnost vztahuje se zvláště na to, by příslušníci německého národa, žijící mimo hranice říše, tudíž i němečtí příslušníci Československé republiky, byli skutečně sloučeni s německou říší.

Pro otázku trestnosti určitého projevu je výlučně rozhodným jen obsah projevu a ustanovení trestního zákona, pod které jej dlužno podřaditi, a nezáleží na tom, zda v tom kterém případě zakročily tiskové úřady, či z jakého důvodu snad nezakročily.

Zákon o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863.

§ 24 zákona není deliktem obsahovým, nýbrž pouze pořádkovým deliktem tiskovým, normou tiskově policejní, která zakazuje reprodukci zabaveného tiskopisu; nepadá sem sice reprodukce nepodstatných a trestně bezvýznamných vět zabaveného tiskopisu, není však zapotřebí doslovného uveřejnění, nýbrž stačí reprodukce trestného obsahu; k tomu, by samostatně posuzoval, co v jednotlivém případě tvoří trestný obsah zabaveného tiskopisu, není povolán soudce, který vynáší nález podle § 24 zákona, poněvadž účelem tohoto zákonného ustanovení jest, uhájiti ve směru tom již vydaný soudcovský, nález, jehož obsah a odůvodnění jsou jediné rozhodny pro posouzení trestnosti zabaveného obsahu.

Pro subjektivní skutkovou podstatu druhého případu přečinu podle § 24 zákona stačí, že pachatel měl vědomost o zabavení tiskopisu a přes to jej dále rozšiřoval, nebo jeho obsah tiskem uveřejnil.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1927, Zm I 175/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 17. února 1927, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky, přečinem podle § 17 čís. 1 téhož zákona a přečinem podle § 24 tisk. zák.

D ů v o d y:

I. Ku přečinům podle § 17 čís. 1, odst. druhý a § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky: Jak s hlediska formelně právních důvodů zmatečnosti čís. 4 a 5, tak i s hlediska hmotně právního důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost předpoklad nalézacího soudu, že »Sudetendeutscher Heimatbund in Berlin« je tajnou organizací ve smyslu § 17 čís. 1 zákona na ochr. rep., jejímž účelem je podvrátiti samostatnost a ústavní jednotnost Československé republiky, a že obžalovaní znali tento účel a přes to se činnosti řečeného sdružení účastnili a je podporovali v podvratných snahách. Stížnost je bezdůvodna. O cílech a snahách sdružení »Sudetendeutscher Hilfsverein«, později přezvaného na »Sudetendeutscher Heimatbund«, je pojednáno již v rozhodnutí sb. n. s. čís. 2547, kde zrušovací soud zaujímá stanovisko, že sdružení to je organizací čl. státu nepřátelskou a tajnou ve smyslu § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. K témuž názoru dochází v souzeném případě na základě samostatného uvažování i nalézací soud. Dovozuje již z obsahu závadného článku, že článek má zřejmou tendenci, činiti ve veřejnosti náladu proti samostatnosti a ústavní jednotnosti Čsl. republiky, že i do rámce činnosti »Sudetendeutscher Heimatbund« spadá, uplatňovati se stejným způsobem, že účel tohoto sdružení směřuje k tomu, podvracet samostatnost a ústavní jednotnost Čsl. republiky a že se jeho působnost vztahuje zvláště na to, by příslušníci německého národa, žijící mimo hranice německé říše, byli sloučeni s touto říší. Tato čl. státu nepřátelská povaha sdružení plyne skutečně zcela zřejmě již z nepochybného obsahu článku, kde se v prvním odstavci praví: »Aus spärlichen Anfängen wuchs er empor, allein nur getragen von der Kraft der Idee eines freien, unabhängigen sudetendeutschen Landes, . . . gegründet auf dem festen Felse des Glaubens an die Einigung und Befreiung aller mitteleuropäischen Deutschen und von der Hoffnung belebt, auch unsere Länder einmal im Rahmen des mitteleuropäischen grossdeutschen Reiches im Kranze der deutschen Länder leuchten und beglückt ruhen zu sehen: der Sudetendeutsche Heimatbund« a kde poslední odstavec obsahuje apel »an unsere Genossen in der kämpfenden Heimat: Vergesst nie, dass unsere Länder Böhmen, Mähren und Schlesien, ehemals deutsche

Reichsländer sind und dass wir staatsrechtlich an dieser Forderung festhalten müssen. Dann wird die kämpfende Heimat auch einmal den Tag erleben, dass ein freies Volk auf freier Erde steht.« Když již zejména z těchto dvou odstavců, jichž smysl je zcela průzračným, dospěl nalézací soud k onomu závěru o účelu a snahách sdružení »Sudetendeutscher Heimatbund« a když z oněch statí jakož i z ostatního obsahu článku nabyl přesvědčení, že smysl článku byl pro obžalované, povoláním redaktory, naprosto seznatelným, nelze tomu vytýkati oprávněně žádnou formální vadu a dlužno odmítnouti tvrzení stížnosti, že nebyl podán důkaz o státu nebezpečné činnosti sdružení a že obžalovaným nebyla tato jeho činnost známa. Nalézací soud nedal proto také obhajobě obžalovaných víry a nelze v jejím opětovém uplatňování shledati věcné doličení žádného z dovolávaných důvodů zmatečnosti. Prvý soud uznal také právem, že »Sudetendeutscher Heimatbund« je organizací tajnou a že obžalování rovněž již z obsahu pozastaveného článku musili o tom nabýti vědomí. Soud usuzuje správně, že, když účel spolku je takový, jak zjištěno, sluší jej považovati za tajnou organizaci ve smyslu § 17 čís. 1 zákona na ochr. republiky. S tímto názorem dlužno tím spíše souhlasiti, ježto spolek má své sídlo v Berlíně, tedy mimo oblast Čsl. republiky, odkud také svou činnost vyvíjí a řídí, takže je o něm za to míti, že tají svou jsoucnost před úřady zdejšího státu, na jehož území se jeho činnost a jeho konečné cíle vztahují. A že spolek ten, pokud jde o jeho podvatné proti Čsl. republice namířené cíle a snahy, je skutečně organizací tajnou, vychází neodporovatelně z článku samého, kde se v předposledním odstavci uvádí: »Von den Plänen und Absichten der Zukunft heisst es heute noch schweigen. Und so können wir gerade von manchen nicht sprechen, was uns zu tiefst beschäftigt.«

V důsledku toho, co uvedeno, pozbývají půdy všechny námitky, které stížnost činí, by zvrátila předpoklad soudu o tom, že jde o tajnou organizaci. Je nerozhodno, zda spolek má v Čsl. republice konto u banky, že zasílá dopisy veřejně a s udáním své adresy, ba dokonce dopisy neuzavřené, že tu inseruje a tomu podobné. Neboť pojem tajné organizace nevyžaduje nezbytně, by státu nepřátelské sdružení jednalo ve všem jen potají a ve skrytu, tak že za tajnou jest považovati i takovou organizaci, která vystupuje sice veřejně, úmyslně se však vymyká ingerenci a kontrole úřadů zdejšího státu, ustavena jsouc a postupujíc tak, by byla mimo dosah a pravomoc zdejších úřadů. Nezáleží na tom, že se soud při vyšetřování věci obrátil na různé úřady a na samé ministerstvo spravedlnosti za účelem zjištění, zda řečený spolek je sdruženým tajným, ani na tom, že snad nebyl vydán zákaz ve příčině onoho spolku. Rozhodno je, že soud, zhodnotiv obsah závadného článku, nabyl již na jeho základě přesvědčení o závadné povaze spolku a že jeho výrok není stížen ani formální vadou ani právním omylem. Stížnost zapomíná, že nalézací soud je podle zákona (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.) oprávněn zjistiti a určiti smysl, význam a dosah myšlenkového projevu a že v souzeném případě u výkonu tohoto pouze jemu vyhraženého práva dospěl po skutkové stránce ku závěrům, obžalovaným přes jejich popírání nepříznivým,

avšak formelně bezvadným. Nepadá proto na váhu, že soud na podporu svého přesvědčení poukazuje také na výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 3. prosince 1925, čís. 57.266, jímž je řečený spolek označen sice za tajnou organizaci, jehož obsah však není znám, když soud již obsah samého článku sprostředkoval v naznačeném směru nepochybné poznání. Pokud stížnost činí rozsudku jednotlivé formelní výtky, jimiž chce podle čís. 5 § 281 tr. ř. dokázati spisový nebo vnitřní rozpor, nedostatek důvodů a nedostatek věcných podkladů pro napadené předpoklady rozsudku, soustřeďují se její výtky v podstatě v tom, že prý soud na jedné straně bere za prokázanu tajnou povahu organizace »Sudetendeutscher Heimatbund« a vědomí obžalovaných o tom, kdežto na druhé straně vychází z toho, že spolek tento vyvíjel činnost veřejně. Výtky sem spadající týkají se okolností nerozhodných, ježto, jak dovedeno, tajnou povahu organizace nevyklučuje okolnost, že organizace je činnou i na venek. I když se v článku praví, že spolek odmítá zásadně každé naturalisování sudetských Němců v německé říši, nebránilo to, by soud z ostatního obsahu článku nedospěl k úsudku, že přes řečenou a jinakou činnost je spolek ten přec jen ve své podstatě tajnou organizací ve smyslu § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. Pokud stížnost napadá zjištění soudu o vědomí obžalovaných o účelu sdružení opětným uplatňováním jejich obhajoby, nedoličuje tím po zákonu žádný z dovolávaných zmatků. Soud odůvodnil své přesvědčení ve směru tom poukazem na to, že obžalovaný článek před jeho uveřejněním četli a tudíž jeho obsah znali a těmito poukazy odůvodňuje po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) svůj výrok. Co do důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. je dovolávání se jeho již po formální stránce pochybeno. Neboť obžalovaní neučinili při hlavním přelíčení důkazního návrhu, jenž byl soudem zamítnut aneb o kterém nebylo rozhodnuto a chybí proto již formelní předpoklady pro uplatňování onoho zmatku. Jen mimochodem budiž podotčeno, že okolností, jichž vyšetření považuje stížnost za nezbytné, jsou pro posouzení věci nerozhodny. Bylo již vyloženo, že přes to, že sdružení vyvíjí jistou činnost i na venek a otevřeně, není tím ještě vyloučena jeho povaha, státu nepřátelská a tajná. Co se pak týče subjektivní viny obžalovaných, měl soud již v poruce jsoucím materiálu dostatečný podklad, by si o této otázce utvořil spolehlivé přesvědčení.

Ohledně přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., uplatňuje stížnost porušení zákona proto, poněvadž prý ze závadného článku při jeho objektivním posuzování pouze vyplývá, že se »Sudetendeutscher Heimatbund« nesnaží o nic jiného, než o ideální spojení mezi sudetskými Němci a Němci říšskými jakožto příslušníky jednoho národa, že však nemá na mysli spojení v jednom státu a že jedná prakticky pouze v tom směru, by vyjednal hospodářské výhody těm sudetským Němcům, kteří mají bydliště v říši; projevy o takovém ideálním sloučení lze prý čísti v politických i nepolitických knihách, aniž se kdo nad tím pozastavuje. Je na snadě, že těmito vývody nedoličuje stížnost po zákonu hmotněprávní důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., ježž má patrně na mysli. Předpokládáť tento důvod, by stěžovatel trval bezpodmínečně při skutkovém

ději nalézacím soudem zjištěném a jen tento porovnával se zákonem. Nalézací soud zjistil u výkonu práva volného uvažování průvodů — a do oboru tohoto práva náleží též zjištění smyslu a směru myšlenkového projevu — že se působnost spolku »Sudetendeutscher Heimatbund« vztahuje zvláště na to, by příslušníci německého národa, žijící mimo hranice říše, tedy i němečtí příslušníci Čsl. republiky, byli skutečně sloučeni s německou říší. Nalézací soud nezjišťuje proto jen snahu po ideálním sloučení, takže stížnost buduje na skutkovém předpokladě, přičicím se závazným zjištěním rozsudkovým. V důsledku toho pozbývá na závažnosti poukaz stížnosti k tomu, že taková přání po ideálním sloučení docházejí bezzávadně výrazu i v jiných publikacích, nehledíc k tomu, že, i kdyby taková publikace, o jakou jde v souzeném případě, nebyla snad pozastavena v jiných časopisech, nevyučovalo by to ještě nikterak trestnost závadného článku. Neboť pro otázku trestnosti určitého projevu je výlučně rozhodným jen obsah projevu a ustanovení trestního zákona, pod něž jej dlužno podřaditi, a nezáleží na tom, zda v tom kterém případě zakročily tiskové úřady, či z jakého důvodu snad nezakročily. Zmatečná stížnost nedokázala, že odsouzení obžalovaných podle § 17 čís. 1 a § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky nemůže obstáti před zákonem, a nemůže býti proto řeči o pouhém zanedbání povinné péče ve smyslu čl. III. čís. 1 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. republiky. Pokud stížnost v této souvislosti uplatňuje, že zejména obžalovanému Františku M-ovi nepadá k tíži subjektivně žádná vina, poněvadž je pouze podle jména zodpovědným redaktorem, ve skutečnosti však nemá co činiti se zodpovědností, ježto jsou mu články dodávány hlavním redaktorem, musí zůstatí její vývody bez povšimnutí. Dovozujeť nalézací soud subjektivní zavinění obžalovaného z toho, že závadný článek četl a že jako redaktor postřehl význam a dosah článku toho již z jeho jasného smyslu. Proti tomuto zjištění, jež formelně i věcně vyhovuje zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.), je zcela nerozhodno, jaké postavení obžalovaný při redakci časopisu má, a nemusil se soud dotýcnou obhajobou obžalovaného v rozsudku zvláště zabývati (čís. 5, nesprávně čís. 4 § 281 tr. ř.). Zmatečná stížnost ve směru přečinů podle § 17 čís. 1 a 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky bylo proto zavrhnouti.

II. Ku přečinu podle § 24 zákona o tisku: Dovolávajíc se čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje zmatečná stížnost v podstatě, že v oněch několika řádcích článku »Konfiszirt« není nic trestného a že v řádcích těch nelze spatřovati reprodukci obsahu zabaveného tiskopisu. Stížnost je bezdůvodna. Zrušovací soud vyslovil a odůvodnil již ve svém rozhodnutí sb. n. s. čís. 2347, že pod ustanovení § 24 zákona nepadá sice reprodukce nepodstatných a trestně bezvýznamných vět zabaveného tiskopisu, že však není zapotřebí doslovného uveřejnění, nýbrž stačí reprodukce trestného obsahu. V souzeném případě dovozuje soud správně, že trestně závadným obsahem konfiskovaného článku »Ostermarkt« byla výzva k hospodářskému boji proti příslušníkům jiného národa a že tento závadný obsah došel nepochybného výrazu i v článku »Konfiszirt«, v němž se praví, že předchozí číslo bylo zabaveno proto, že v článku

»Ostermarkt« byla dávana Němcům za příklad národní uvědomělost Čechů, kteří věrně se drží svého »Svůj k svému«. Neboť i tu je obsažena, byť i ne přímo, tedy aspoň nepřímo výzva k příslušníkům německé národnosti k hospodářskému boji proti příslušníkům druhé národnosti pro jejich národnost. Myšlenka i její tendence, vyjádřené v článku »Konfisziiert«, kryjí se proto v podstatě s myšlenkou a její tendencí, projevenými v článku zabaveného tiskopisu, takže dlužno souhlasiti s rozsudkem, že obžalovaní reprodukovali trestný obsah zabaveného tiskopisu. A to je jedině rozhodno s hlediska § 24 zákona o tisku a nespadá do jeho rámce uvažování o tom, zda v reprodukovaném obsahu je skutečně ztělesněna skutková podstata trestného činu. Neboť k tomu, by samostatně posuzoval, co v jednotlivém případě tvoří trestný obsah zabaveného tiskopisu, není povolán soudce, který vynáší nálezn podle § 24 zákona o tisku, poněvadž účelem tohoto zákonného ustanovení jest, uhájití ve směru tom již vydaný soudcovský nálezn, jehož obsah a odůvodnění jsou jedině rozhodny pro posouzení otázky trestnosti zabaveného obsahu (víd. rozhodnutí sb. č. 1382, sb. n. s. čís. 2347). § 24 zákona o tisku není deliktem obsahovým, nýbrž pouze pořádkovým deliktem tiskovým, normou tiskově policejní, která zakazuje reprodukci zabaveného tiskopisu. Pokud jde o subjektivní stránku věci, zjišťuje soud, že oba obžalovaní jako redaktoři věděli o tom, že článek »Ostermarkt« byl zabaven, a zjišťuje dále, že přes to reprodukovali obsah článku toho v následujícím čísle dotyčného tiskopisu. Těmito zjištěními je naplněna subjektivní skutková podstata druhého případu přečinu podle § 24 zákona, podle něhož stačí, že vinník měl vědomost o zabavení tiskopisu a že přes to jej dále rozšiřoval nebo jeho obsah tiskem uveřejnil. Bylo proto i co do přečinu podle § 24 zákona zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 2959.

Ten, koho se opravované skutečnosti přímo dotýkají (jsou proti němu zahroceny), jest osobou účastněnou ve smyslu § 19 tisk. zák., třebaž byl stejně účastněným také stát (obvinění, že určitá osoba požívá daňové výsady).

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1927, Zm I 548/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu pro přestupky v Praze ze dne 26. března 1927, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupek podle § 21 tiskového zákona, spáchaný tím, že se jako zodpovědný redaktor časopisu »R.« bezdůvodně zdráhal uveřejniti opravu článku nadepsaného »Odstranění B-ova privilegia«, uveřejněného v čís. 19. ze dne 23. ledna 1927, jemu Tomášem B-ou zaslaného, jakož